

16 VIDOVÉ PREFIXY – CVIČENÍ

ASPECT PREFIXES – EXERCISES

■ 18. Doplňte do vět vidové prefixy:

na-, o-, pře-, s-, u-, vy-, z-

Nevíš, kdo __kreslil postavu Švejka a kdo __točil film podle Haškova románu?
Tak to ses __mýlil! Obraz Slunečnice ne__maloval přece Picasso, ale van Gogh!
Učila se tu báseň z paměti, ale ještě se ji ne__učila celou.
Jedla polévku, ale nemohla ji __jíst celou.
Počítala drobné, ale ještě je ne__počítala.
Svíčka hořela dlouho, za chvíli __hoří celá.
Myl se důkladně, ale zase si zapomněl __mýt uši.
Máš zajímavý účes, __česal ses vůbec dnes ráno?
Vařila knedlíky, ale ne__vařila je dobře, byly moc tvrdé.
Budeš na Vánoce péct cukroví? __pečeš taky vánočku, anebo si ji koupíš?
Účastnila se mnoha konferencí, ale té naší se nemohla __účastnit.
Opakovala gramatiku, ale zapomněla si __opakovat poslední příklady.
Ráno se prý holil, ale zase mě to při polibku píchalo, ne__holil se dobře!
Už jsi __četla ty noviny?
O víkendu budu prát, musím __prat spoustu prádla.
Nevím, kdy to všechno mám __žehlit!
Budeš mě ničit tak dlouho, než mě úplně __ničíš!
Chci __kontrolovat všechny účty za plyn a elektřinu.
Kdo __organizuje tu akci?
Banka __krachovala a on __bankrotoval.

po-, pro-, vz-, za-, z(e)-

Můžu tě o něco __prosit? __žádala mě o pomoc. Chci vám __děkovat za pomoc.
Nechceš se __dívat na ten film? __trestali ho rodiče za slabý prospěch? Už se
zase __hádal. Kam __mizel ten klíč? Během posledního roku se hodně __měnil, asi je
to tím, že __stárnul. Pojď nám __hrát tu písničku, já ji __zpívám, Honza si tady __tan-
cuje a Hana nám všem __tleská! Je hubenější, v létě zase __hubla, a tak si ty šaty
musí __úžit a dokonce si je i __krátí. Ráno jsem se __budil moc pozdě. Nemůžu
si __pamatovat jeho číslo! __balíš ten dárek, nebo ho dáš do tašky?
__ptal jsem se ho, kde byl včera večer a on __červenal, asi před námi něco tají!

- ▲ **starý – stárnout – zestárnout; tlustý – tloustnout – ztloustnout**
organizovat – zorganizovat; krach (expr.) = bankrot – zkrachovat,
zbankrotovat

	KDE	KAM	ODKUD
	v/na ↓	do/na ↓	z ↓
PŘEDNÍ →	vepředu	dopředu	zepředu
ZADNÍ →	vzadu	dozadu	zezadu
SPODNÍ →	vespod	dospod(a)	zespoda
PROSTŘEDNÍ →	uprostřed	doprostřed	zprostřed(ka)
LEVÝ →	vlevo/nalevo	doleva	zleva
PRAVÝ →	vpravo/napravo	doprava	zprava
DOLNÍ →	dole	dolů	zdola
HORNÍ →	nahoře	nahoru	shora
VENKOVNÍ →	venku	ven	zvenčí/zvenku
VNITŘNÍ →	vevnitř/uvnitř	dovnitř	zevnitř/z vnitřku

■ 19. Doplňte do vět vhodná adverbia podle kontextu:

Sedíme vpředu. Pojdme _____. _____ bude dobře vidět.
 Místa máme _____. Musíme jít dozadu. _____ bohužel neuvidíme dobře.
 Ta knížka je _____. Proč jsi ji dávala _____? Zespoda ji teď nevytáhneš.
 Proč je to křeslo uprostřed? Nedávej ho _____. Odneseš ho pryč _____.
 Kde je? Je tam _____. Pojdme taky _____. Vidím je taky přicházet zleva.
 Sedí vpravo. Posadíme se taky _____. Už na nás mává _____.
 Sejdeme se _____. Já už jdu _____. Pak na něj zdola zavoláme.
 Ta taška je _____. Dala jsem ji nahoru. Sundej ji _____.
 Byli jsme venku. Nechodte _____, je silný vítr. Pojdte všichni _____ dovnitř.
 Jsou asi _____. Pojdte taky _____. Zevnitř jsou slyšet hlasy.

■ 20. Doplňte do vět vhodné prepozice:

Ty klíče jsou zase __ zámku . Nedávej je __ zámku. Vyndej je __ zámku.
 Špinavé prádlo je __ pračce. Dej ho __ koše na prádlo. Vyndej ho __ pračky.
 Maso je ještě __ mrazáku. Dej ho __ lednice. Vyndej ho __ mrazáku.
 Ubrus ještě není __ stole. Dej ho __ stůl. Vyndej ho __ skříně.
 Ta zpráva je __ internetu. Podívej se __ internet. Mám to __ internetu.

16 KDYKOLI A KDEKOLI! WHENEVER AND WHEREVER!

NEURČITÁ A ZÁPORNÁ ADVERBIA INDEFINITE AND NEGATIVE ADVERBS

	ně-/si*	ni-	málo-	-koli(v)
	"some"	"no"	"a few /rarely"	"ever"
kde	někde / kdesi	nikde	málokde	kdekoli
kam	někam / kamsi	nikam	málokam	kamkoli
kudy	někudy / kudysi	nikudy		kudykoli
odkud	odněkud / odkudsi	odnikud		odkudkoli
kdy	někdy / kdysi	nikdy	málokdy	kdykoli
jak	nějak / jaksi	nijak		jakkoli

* a little bit more uncertain than ně-: Někdo tady byl. Nevím, kdo to je. Kdosi tu byl. (I have no idea who it was). Kdysi (dávno) – once upon a time; kdesi = někde, kamsi = někam

	ten ↓	sem ↓	jiný ↓	všechen ↓
kde →	tu / tady	zde	jinde	všude
kam →	tam	sem	jinam	
kudy →	tudy		jinudy	všudy
odkud →	odtud	odsud	odjinud	odevšad
dokud →		dosud		
kdy →	ted; tehdy		jindy	vždy
jak →	tak		jinak	(však)

- ▲ odtud = odsud – from this place; dosud = doted'
tehdy = tenkrát – at that time

■ 21. Utvořte adverbia pomocí sufixů -si a -koli(v):

Bylo to (někdy) _____ před mnoha lety. Ta tužka určitě (někde) _____ tady bude. Můžeš to dát (kam) chceš _____. (Kdy) ti můžu zavolat? – V jakoukoli dobu _____. (Nějak) _____ tomu nerozumím. (Všechno, co) _____ řekl, bylo špatně. Co říkal? – Říkal (něco) _____ neurčitěho.

■ 22. Utvořte adverbium na základě otázky v závorce:

Dej to na jiné místo (kam?)	– Jinam.
Chce jít jinou cestou (kudy?)	_____
Přijde v jinou dobu (kdy?)	_____
Udělá to jiným způsobem (jak?)	_____
Půjdeme na jinou stranu (kam?)	_____
Přišel z jiné strany (odkud?)	_____
Vůně je cítit ze všech stran (odkud?)	_____
Z tohoto místa to není daleko (odkud?)	_____

- ▲ **Přijď kdykoli = kdy budeš chtít.**
kdykoli přijdu... = pokaždé když / vždy když

Kdykoli/pokaždé když přijedu do Prahy, jdu se za úsvitu podívat na Karlův most, abych se vyhnul turistům.
 Potkali jsme se, kdykoli jsem sem přijel.
 Kdykoli dostanu dopis, snažím se hned odpovědět.
 Kdykoli jsem tam šel, byla tam hrozná fronta.

- ▲ **dokud** žiju / budu žít / jsem žil / to umím... (+ imp. v.): **while / as long as I live...** = do (během) té doby, co
 nepřineseš, nepřečtu, neudělám... (– perf. v.): **until you bring...** = než přineseš, přečtu, udělám...

Řeknu ti to, **dokud si to ještě pamatuju.**
 Budu ti to říkat **tak dlouho, dokud si to taky nezapamatuješ.**

Musíš brát kapky, **dokud budeš kašlat.**
 Musíš brát kapky **tak dlouho, dokud nepřestaneš kašlat.**

Dokud budeš ještě nemocný, nesmíš chodit do práce.
 Nesmíš chodit do práce **tak dlouho, dokud se neuzdravíš.**

16 DOKUD, ZATÍMCO, JAKMILE UNTIL WHILE, AS SOON AS

■ 23. Odpovídejte a doplňte věty podle modelů:

Jak dlouho (dokdy) chceš uklízet? (uklidit) – **Dokud** neuklidím / **Než** uklidím.

Jak dlouho bude Juan shánět lepší práci? (sehnat ji) _____

Jak dlouho se budeš ještě učit tu lekci? (naučit se ji) _____

Jak dlouho budeš ještě dělat ten úkol? (udělat ho) _____

Jak dlouho budeš ještě číst ty noviny? (přečíst je) _____

Jak dlouho budeš ještě psát ten dopis? (napsat ho) _____

Jak dlouho budeš hledat ten klíč? (najít ho) _____

Jak dlouho budeš řešit ten problém? (vyřešit ho) _____

Jak dlouho budeš ještě spát? (vyspat se dobře) _____

Jak dlouho budeš ještě jíst? (najíst se pořádně) _____

Jak dlouho budeš ještě luxovat? (vyluxovat pořádně) _____

Co se dělo během té doby, co jsi uklízel/a? – **Zatímco** jsem uklízela, on spal.

Zatímco Juan sháněl lepší práci, _____

Zatímco jsem se učil/a tu lekci, _____

Zatímco jsem dělala ten úkol, _____

Zatímco jsem četl/a ty noviny, _____

Zatímco jsem psala ten dopis, _____

Zatímco jsem hledala ten klíč, _____

Zatímco jsem řešila ten problém, _____

Zatímco jsem spala, _____

Zatímco jsem já ještě jedla, _____

Zatímco jsem já ještě luxovala, _____

Co budeš dělat potom? – **Až** / **Jakmile** / **Hned jak** / **Jen co** uklidím, půjdu se projít.

Až _____ , _____

Až _____ , _____

Až _____ , _____

Jakmile _____ , _____

Hned jak _____ , _____

Jakmile _____ , _____

Hned jak _____ , _____

Jakmile _____ , _____

Až _____ , _____

Až _____ , _____